

**Newsletter Českých center přináší
novinky a zajímavosti o české kulturní
diplomacii ve světě.**

Divadelní show Snowflakes v Bohemian National Hall v New Yorku
© Bruce C. T. Bybee

OBSAH

- Úvodní slovo generální ředitelky
- WE DO IT THE CZECH WAY. Česká centra představují svůj nový spot
- Premiér Petr Fiala slavnostně otevřel České centrum Bělehrad
- Rozhovor: Lucie Orbók
- Síť Českých center se přizpůsobuje geopolitickým výzvám
- Nové vedení Českého centra New York
- Projekt Moje tělo je moje bojuje proti body shamingu po světě
- Současné české umění na veletrhu Art Taipei
- Rozhovor: Lenka Lindaurová
- Úspěšné ukončení Roku české hudby
- Kurátoři ze světa poznávali českou uměleckou scénu
- Česká centra podpořila 33 rezidencí v 15 zemích
- Ohlédnutí za festivalem Made in Prague v Londýně
- On-line přednášky o češtině
- Mediální ohlasy v Česku
- Výběr z únorových akcí

ÚVODNÍ SLOVO GENERÁLNÍ ŘEDITELKY

Milí přátelé a partneři Českých center,

je to rok, co jsem psala první úvodní slovo do našeho newsletteru. Rok, který si žádal velmi dynamické působení. Rok, kdy jsme si vytyčili směřování na další období. Rok, kdy síť rostla do tří nových, strategicky důležitých teritorií, a ve dvou zemích ukončila misi. Rok, kdy jsme poprvé kvůli napjaté situaci v některých regionech zavedli systém krizové psychologické intervence pro naše týmy.

A právě v tomhle dramaticky proměnlivém světě se učíme o to víc oceňovat trvalé a kvalitní vazby. Často pomáháme navazovat první kontakty: mimořádně reprezentativní účast našich výtvarníků na veletrhu Art Taipei představila na Tchaj-wanu Česko jako zemi silné současné vizuality. Se získanou pozorností budeme nadále pracovat.

Česká centra také ráda poskytují prostor českým a zahraničním umělcům, aby spolu vytvořili něco nového. Sama jsem na podzim měla krásný zážitek z koncertu Jiřího Trtíka a STRO.MY Ensemble s polskými hudebníky v Muzeu Varšavy, kde představili také současné pojetí Mé vlasti při příležitosti Roku české hudby a dvoustého výročí narození Bedřicha Smetany.

Radost nám dělají i partnerství, díky kterým můžeme cenné vazby se zahraničím posilovat: spolu s Nadací Karel Komárek Family Foundation Česká centra nově posílají nejmladší české hudební talenty do celého světa.

Kulturní diplomacie rozšiřuje prostor pro svobodný dialog navzdory hranicím – a někdy i překážkám. Je to mise, jejíž důležitost roste, jak vidíme každý den. Jsme moc rádi, že jste u toho s námi.

Jitka Pánek Jurková
generální ředitelka Českých center

naše vynálezy
naše vynálezy
naše vynálezy
naše vynálezy
naše vynálezy

Otto Wichterle vynalézá kontaktní čočky

1959

Děláme to po našem.
ČESKO

WE DO IT THE CZECH WAY. ČESKÁ CENTRA PŘEDSTAVUJÍ SVŮJ NOVÝ SPOT

Česko jako zemi dobrých nápadů a lidí, kteří mění svět k lepšímu, ukazuje **nový spot Českých center**. Se sloganem **We Do It the Czech Way/Děláme to po našem** cílí především na zahraniční publikum, které Česká centra jako platforma veřejné a kulturní diplomacie oslovuje prostřednictvím svých 26 misí po celém světě. V minutovém videu se potkají na jednom virtuálním pódiu vynálezce Otto Wichterle, fotbalista Antonín Panenka, filmová tvůrkyně Daria Kashcheeva i nadšenci, kteří se starají o jedinečný český systém turistických značek. Spot doprovází ukázka parafráze skladby Vltava Bedřicha Smetany od současného českého hudebního skladatele Jiřího Trtíka, jejíž plná verze vyjde 4. dubna 2025, tedy přesně 150 let od premiérového uvedení původní symfonické básně.

Uvedení nového spotu proběhlo na prestižním knižním veletrhu TIBE na Tchaj-wanu, kde mělo Česko letos svůj národní stánek. České centrum Tchaj-pej, které funguje od loňského roku, patří k nejnovějším a zároveň strategicky vyprofilovaným misím v síti. Spot má napomoci vzájemnému lepšímu poznání mezi oběma zeměmi a následně bude provázet aktivity i ostatních Českých centrech a českých zastupitelských úřadů ve světě.

„Chyběl nám spot, který by Česko v zahraničí představil jako zemi s mimořádnou kulturní tradicí, která má mnoho tváří – od klasické hudby po Čapkovu robota. Chtěli jsme ukázat český talent, vize i smysl pro krásu v každodennosti.“ vysvětluje generální ředitelka Českých center Jitka Pánek Jurková.

„Při svých cestách po světě se setkávám s úkolem představit co nejlépe Česko. Těší mě, že tento spot poukazuje právě na ty atributy, které mám na češtví sám tolik rád. A jsem rád, že vedle Českých center bude spot sloužit k šíření dobrého jména Česka i na našich zastupitelských úřadech,“ říká ministr zahraničních věcí ČR Jan Lipavský.

Spot začíná ikonickým momentem z moderních českých dějin, kdy na prahu nové demokratické éry vítá na Pražském hradě tehdy ještě československý prezident Václav Havel kapelu The Rolling Stones, jejíž vystoupení v roce 1990 v Praze se stalo pro mnohé Čechy a Češky navždy symbolem návratu svobody. Následující střih přivede diváka do současnosti – záběry z českého předsednictví Evropské unie v roce 2022 naznačují, že tradice Česka jako dobrého místa k setkávání na všech úrovních pokračuje a nemusí se vždy řídit přísným protokolem. Spot budou Česká centra dlouhodobě využívat jako propagační materiál.

„Když jsme procházeli zajímavými momenty z historie české kultury a společnosti, nemohli jsme si nevšimnout, že dobré věci a úspěchy se v Česku nezdídko rodí díky improvizaci a osobitým řešením. Z českého ‚kutilství‘, v tom nejlepším slova smyslu, které se prolíná různými obory, se rodí velké věci, na které můžeme být pyšní,“ doplňuje vedoucí vnějších vztahů Českých center Tereza Šídllová.

[Video](#)

[Tisková zpráva](#)

PREMIÉR PETR FIALA SLAVNOSTNĚ OTEVŘEL ČESKÉ CENTRUM BĚLEHRAD

Za účasti premiéra Petra Fialy, představitelů srbské vlády a generální ředitelky kulturního institutu Česká centra Jitky Pánek Jurkové proběhlo ve středu 6. listopadu 2024 slavnostní otevření Českého centra Bělehrad. Historický krajaňský dům v Srbsku bude ve své nové éře propojovat českou a srbskou kulturu, napomáhat vzájemným obchodním příležitostem a vyprávět veřejnosti v regionu příběh rozvoje současného Česka. Česká centra zahajují své aktivity ve velkorysé budově v centru Bělehradu, kterou zároveň spravují.

„Mám velkou radost, že se tu dnes scházíme, abychom otevřeli České centrum v srbském Bělehradě. Česká centra jsou takové brány do české kultury a do obchodování v Česku. Naše republika se v nich prezentuje jako země, která za posledních třicet let prošla neuvěřitelnou proměnou – ze státu na samém okraji rozpadajícího se impéria v moderní, sebevědomou zemi, která je nesrovnatelně vzdělanější, bohatší a krásnější,“ uvedl premiér Petra Fiala na slavnostním zahájení.

Zahájení se zúčastnili také představitelé srbské vlády Dejan Ristić, ministr pro informace a telekomunikace, a Nemanja Starović, ministr práce a sociálních věcí. Spolu s premiérem Petrem Fialou započali svými příspěvky psaní kroniky budovy.

„V mojí vizi je Český dům živým organismem, který reaguje na potřeby komunity a zároveň šíří pozitivní zprávu o Česku jakožto kreativní, otevřené a sebevědomé zemi.“ říká ředitelka Českého centra Bělehrad Lucie Orbók.

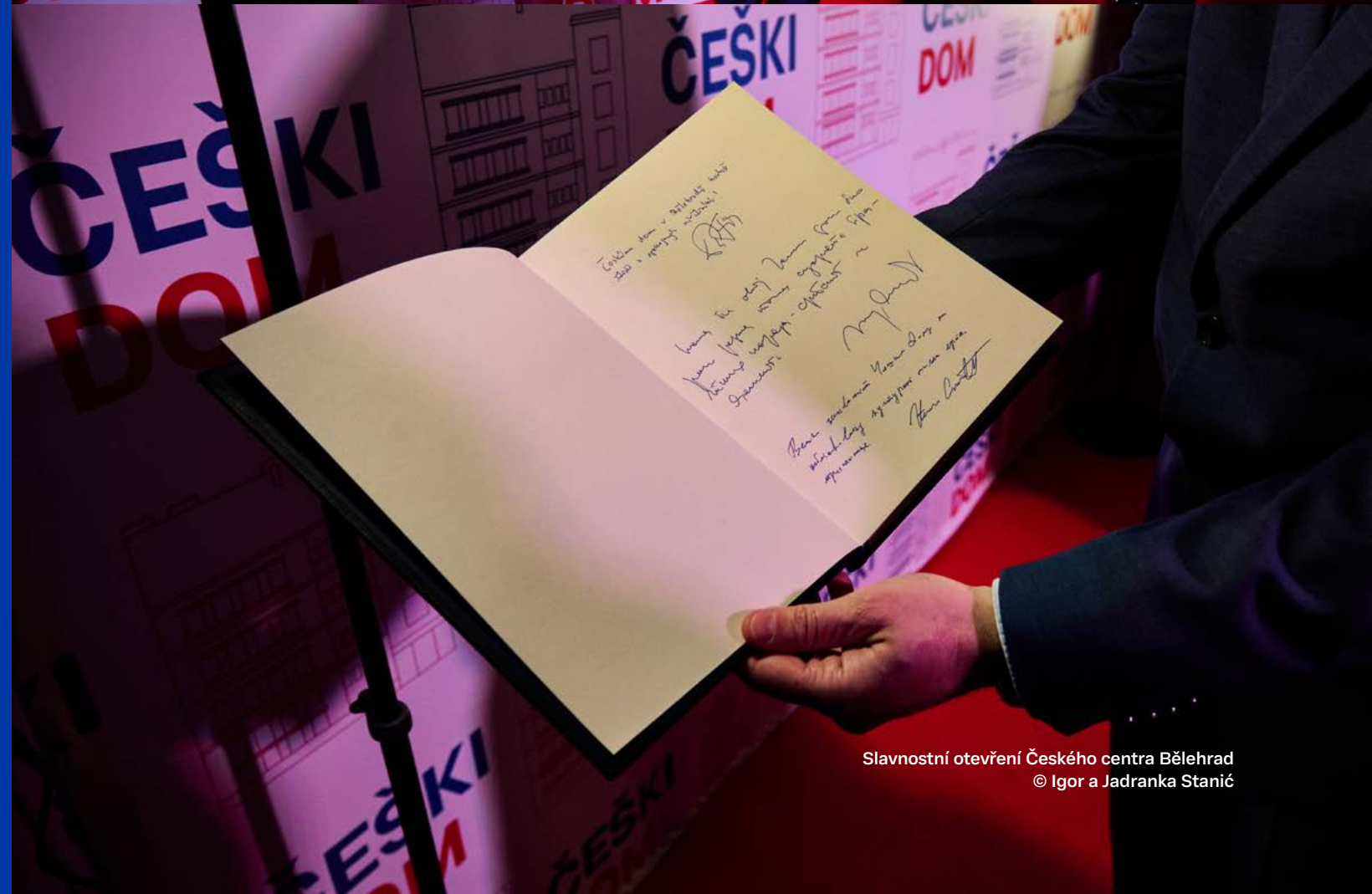
Český dům má dlouhou a pohnutou historii. Krajané jej postavili v roce 1928 a fungoval jako středisko spolkového života, byla v něm i česká škola. Během druhé světové války se budova stala útočištěm pro české a slovenské uprchlíky, kteří mířili do Soluně a na Blízký východ. V roce 1964 byla budova znárodněna. Na jejím návratu do českých rukou se dohodli v roce 2023 český prezident Miloš Zeman a jeho srbský protějšek Aleksandar Vučić.

[Video - projev premiéra Fialy](#)
[Tisková zpráva](#)

ČESKÁ CENTRA
CZECH CENTRES

Slavnostní otevření Českého centra Bělehrad
© Igor a Jadranka Stanić

Slavnostní otevření Českého centra Bělehrad
© Igor a Jadranka Stanić

ROZHOVOR: Lucie Orbók

Rozhovor s ředitelkou Českého centra Bělehrad Lucií Orbók, zkušenou kulturní manažerkou, která v letech 2015–2020 vedla České centrum Budapešť.

Pokud bys měla popsat, jaké chceš, aby bylo České centrum Bělehrad v roce 2028, co by to bylo? Jaký máš dlouhodobý cíl, který bys chtěla se svým týmem dosáhnout?

V mé vizi je to místo, kam se lidé vrací a kde rádi tráví svůj čas, aniž by při tom navštěvovali konkrétní akci. To budova Českého domu umožňuje. Cílem je vytvořit příjemnou městskou oázu, kde to žije a kde obsah spoluvytváří právě komunita okolo – sousedé, milovníci kultury, rodiny s dětmi nebo krajané. K tomu budeme směřovat, ale je to běh na dlouhou trať. V příštím roce bude Český dům jako takový ve fokusu a klíčové projekty se odehrají právě tady. A pokud se to i přes mnohé byrokratické překážky podaří, v druhé polovině roku otevřeme kavárnu, bar s dobrým českým pivem a sklepní klubový prostor. Jako zásadní vnímám také to, abychom vyslali signál, že jsme otevřeným a bezpečným místem, že jsme inkluzivní v nejširším slova smyslu a podporujeme podfinancovaný nezávislý umělecký sektor.

Kulturní diplomacie zahrnuje nejen prezentaci kultury, ale i hledání společných témat a dialogu. Jaká témata podle tebe mohou být mostem mezi českou a srbskou kulturou v současné době?

Ta největší témata jsou daná globálním vývojem, jsou jimi klimatická změna, udržitelnost, inkluze a boj s dezinformacemi. V Srbsku působí mnoho neziskových organizací zaměřených na výše

uvedené problémy, ale nemají dostatečně silný hlas ani podporu. Naše role, ve spolupráci s dalšími kulturními instituty, je tahle témata otevírat a připravovat budoucí generaci na globální výzvy. Třeba Goethe Institut chystá krásný projekt True Lies, do kterého se chceme zapojit. Jedná se o interaktivní simulaci, v rámci které se studenti středních škol budou učit rozpoznávat dezinformace a manipulace. Loni jsme v rámci EUNIC Serbia klastru participovali na projektu Urban Oases, který měl za cíl přetvořit zanedbané lokality a zapojit místní komunitu s důrazem na znevýhodněné skupiny. Během jednoho roku tak došlo k vytvoření odpočinkové zóny v denním stacionáři pro osoby s mentálním postižením nebo interaktivního hřiště u centra poskytující podporu dětem z ulice. Jsou to samozřejmě projekty na hranici rozvojové, sociální a vzdělávací agendy, ale do našeho portfolia patří. Těžko se mi hledají čistě česko-srbská témata, protože intuitivně uvažuji spíše v evropském než národním kontextu.

A především – za most mezi českou a srbskou kulturou nepovažuji ani tak témata, jako spíše lidi, kteří v jednotlivých kulturních odvětvích

spolupracují. A my jsme jakýmsi prostředníkem, který například skrz kurátorské cesty nebo umělecké rezidence tyto aktéry propojuje.

Jedním z témat, které jsi zmiňovala, je vnímání Česka jako jakési brány do Evropské unie. Jak tuto pozici vidíš z pohledu kulturní diplomacie? Jakou roli může České centrum v tomto ohledu sehrát?

Vycházím ze skvělé strategie naší organizace a kulturní diplomacii vnímám jako měkkou sílu, o jejíž účinnosti jsem přesvědčena. V oblastech mimo EU je hodnotová kulturní diplomacie o to potřebnější, a konkrétně zde v Srbsku od mého

nástupu v roce 2023 má podpora vstupu do EU u srbské veřejnosti neustále sestupnou tendenci. Možná překvapivě i ve velkých městech a také mezi mladou generací. Částečně mohou být příčinou květnové události okolo těžby lithia. V tu dobu jsem začala pozorovat především v kulturním a akademickém sektoru otočku o 180 stupňů. Naši partneři jsou častými příjemci evropských grantů a najednou se cítili EU podvedeni. Naší důležitou rolí je tedy spolu s dalšími kulturními instituty a evropskými organizacemi vrátit důvěru v EU, v její hodnoty a ve společné budování bezpečné Evropy.

Aktuální program Českého centra Bělehrad

Slavnostní otevření Českého centra Bělehrad
© Igor a Jadranka Stanić

Mural Patrika Antczaka v Bredě (Nizozemsko)
© Edwin Wiekens

Athens Science Festival – Chemická show
Michael Londeborough, vědec a popularizátor chemie
© České centrum Athény

SÍŤ ČESKÝCH CENTER SE PŘIZPŮSOBUJE GEOPOLITICKÝM VÝZVÁM

Kulturní institut Česká centra ukončil na konci roku 2024 činnost svých dvou misí, a to v Athénách a v Rotterdamu. Rozhodnutí vychází z koncepce české zahraniční politiky a na ni navazující geopolitické strategie Českých center, příspěvkové organizace Ministerstva zahraničních věcí.

„Zahraniční síť Českých center prochází změnami. Jako generální ředitelka musím skloubit dvě role, být dobrým stratégem, ale také pečlivým správcem veřejných prostředků. Rozhodnutí uzavřít dvě naše mise nebylo snadné a v prvé řadě bych chtěla poděkovat ředitelkám Lucii Kuligové z Českého centra Athény a Haně Schenkové z Českého centra Rotterdam za jejich vynikající práci. Mají osobní zásluhu na rozvíjení kulturních vztahů se ‚svými‘ zeměmi, což navždy zůstane v DNA těchto vztahů,“ říká generální ředitelka Českých center Jitka Pánek Jurková.

Česká centra nadále provozují silnou síť 26 misí, mezi jinými působí v New Yorku, Jeruzalémě, Londýně, Soulu či Tokiu. V letošním roce zahájilo činnost České centrum v Tchaj-peji, Česká centra také převzala správu nad Českým domem Bělehrad, který začátkem listopadu slavnostně otevřel premiér Petr Fiala.

Generální ředitelka Jitka Pánek Jurková představila v uplynulém roce novou strategii Českých center pro období 2024–2027. Ta instituci profiluje jako platformu veřejné a kulturní diplomacie přispívající kotevřenému dialogu.

„Česká centra jako národní kulturní institut propagují českou kulturu, učí svět česky a pomáhají českému byznysu, ale ve složitých časech je prioritou být i tam, kde jde o geopolitiku a vede se zápas o hodnoty, které jsou nedílnou součástí naší kultury a umožňují rozvoj svobodného umění. Zároveň je obecně trendem sítí kulturních institutů v dalších evropských zemích odlehčovat evropská zastoupení a klást důraz na nové regiony, kde kulturní výměna hraje významnou roli pro zahajování dialogu a prohlubování porozumění v globálním měřítku,“ vysvětluje generální ředitelka Pánek Jurková.

NOVÉ VEDENÍ ČESKÉHO CENTRA NEW YORK

Tereza Porybná
© Michaela Karásková

České centrum New York nově vede Tereza Porybná, kulturní manažerka, vizuální antropoložka a kurátorka. V letech 2013 až 2019 řídila České centrum Londýn, dva roky v minulé dekádě byla také prezidentkou Sdružení evropských národních kulturních institutů v Londýně (EUNIC London). Program českého kulturního institutu v USA pod vedením Porybné bude co nejvíce mezioborový a mezigenerační, zaměří se i na současné společenské otázky. České centrum v New Yorku sídlí v historickém krajanském objektu České národní budovy na Východní 73. ulici v bývalé české čtvrti na Manhattanu.

„Jsem velice ráda, že zázemím pro mou práci bude právě Bohemian National Hall, místo, které snahy o propojování ukotvuje. Důležitým posláním centra je také rozšiřování možností prezentace české kultury v místních institucích, kde mohou mít skutečný dopad na americkou veřejnost. Zároveň již teď, po měsíci působení, cítím, že New York je v tomto ohledu skutečně velká výzva. Každý den zde vystupují a vystavují nejzajímavější umělci a umělkyně současnosti,“ vysvětluje Tereza Porybná.

Nová ředitelka se bude soustředit na projekty, které propojují české a americké kulturní scény a které zároveň skrze umělecké formáty komunikují naléhavé společenské otázky, zejména v oblasti životního prostředí, mentálního zdraví a lidských práv.

Na jaře bude na programu spolupracovat s newyorským New Museum, v létě pak připravuje spolu s pražskou UMPRUM výstavu studentů a nedávných absolventů Katedry volného umění, kterou doprovodí performance a hostiny ve veřejném prostoru. Podzim se ponese ve znamení designu a módy – svou novou tvorbu během akce New York Fashion Week představí designér Jan Černý. Ve spolupráci s Collectible Design tu uvedou nejmladší generaci českých designérů a designerek pracujících se sklem.

Tisková zpráva

ČESKÁ CENTRA
CZECH CENTRES

Sídlo Českého centra New York (Bohemian National Hall)

PROJEKT MOJE TĚLO JE MOJE BOJUJE PROTI BODY SHAMINGU PO SVĚTĚ

V roce 2024 úspěšně pokračoval projekt Moje tělo je moje, jehož ústředním tématem je problematika body shamingu a vztahu ke svému vlastnímu tělu. Projekt koresponduje s naším dlouhodobým programovým záměrem, kterým je snaha zaměřit se vedle prezentace čistě kulturních akcí a událostí na neméně důležitou oblast duševního zdraví a kvality života. Že se jedná o nanejvýš aktuální téma, svědčí i fakt, že jeho iniciátorka a autorka Ridina Ahmedová byla s výstavou Moje tělo je moje zařazena

do nejužšího výběru 6 nominantek v anketě časopisu VOGUE Nejvlivnější ženy roku 2025 v kategorii Společenský projekt roku.

V uplynulém roce byl projekt Moje tělo je moje uveden v Maďarsku, Bulharsku či Polsku a dále byl prezentován i na Slovensku nebo v africké Ghaně. Letos ho Česká centra představí ve Španělsku, USA a Vietnamu.

[O projektu](#)

ČESKÁ CENTRA
CZECH CENTRES

SOUČASNÉ ČESKÉ UMĚNÍ NA VELETRHU ART TAIPEI 2024

Prostory Světového obchodního centra v Tchaj-peji každoročně hostí jednu z největších tchajwanských kulturních událostí, umělecký veletrh Art Taipei. Loňský 31. ročník, konaný v říjnu, přilákal během tří dnů až 70 tisíc návštěvníků, kteří mohli objevovat díla umělců z přibližně 130 tchajwanských i zahraničních galerií. Svou výraznou stopu na veletrhu zanechalo i Česko, které zde mělo jako jediná země svou vlastní národní výstavu představující místnímu publiku relevantní kuratorský výběr ze současného českého umění.

Výstavu s názvem „Variety of Stories“ na veletrhu zorganizovalo v červnu otevřené České centrum Tchaj-pej, obsahovou stránku výstavy pak vedla respektovaná kurátorka Lenka Lindaurová. Jejím cílem bylo ukázat příběh českého umění skrze výběr takových děl, která jsou typická pro současnou českou výtvarnou scénu, ale zároveň mají i přesah pro dnešní globalizovaný svět. Vůbec poprvé tak mělo Česko příležitost

tchajwanskému publiku na jednom místě představit širší výběr umělců, z nichž někteří si již k Tchaj-wanu cestu našli sami, a to například v rámci stáží či uměleckých rezidencí. Centrem výstavy byla zmenšenina sochy „Copy“ od Jana Kadlece, který na Art Taipei dorazil osobně. Společně s ním se veletrhu zúčastnil také malíř Matěj Macháček, jehož díla jsou inspirována jeho studijním pobytem v Tchaj-peji. Dále výstava představila díla Jiřího Matějů, Jana Kalába, Terezy Štětinové, Moemi Yamamoto, Markéty Vaňkové, Natalie Perkoř, Pavla Mrkuse, Mileny Dopitové a Richarda Loskota.

O českou výstavu byl na veletrhu značný zájem a splnil se tak i jeden z jejich cílů, a to otevřít dveře českým umělcům k jejich vlastnímu uplatnění v rámci tchajwanského uměleckého prostoru. Nově otevřené České centrum Tchaj-pej získalo díky Art Taipei řadu cenných kontaktů a partnerství zásadních pro přípravu budoucích aktivit v regionu.

© dulub.studio

© Leon Aguilar, Francisco Javier

© Leon Aguilar, Francisco Javier

ROZHOVOR:

Lenka Lindaurová

Lenka Lindaurová je významná česká kurátorka, teoretička a publicistka specializující se na současné umění. Během své kariéry spolupracovala s řadou předních českých umělců a institucí, včetně Galerie Rudolfinum, Centra současného umění DOX nebo Kunsthalle Praha. Pět let vedla Společnost Jindřicha Chalupeckého a natočila dva dokumentární filmy z uměleckého prostředí. S Českými centry spolupracuje Lenka dlouhodobě. Jednou z jejích silných stránek je mimo jiné propojování lokální umělecké sféry s mezinárodním prostředím, a právě proto se zapojila také do nelehkého úkolu připravit výraznou českou expozici pro letošní ročník Art Taipei 2024.

Jak probíhala příprava české expozice na Art Taipei 2024? Co bylo pro vás jako kurátorku největší výzvou?

Do této doby jsem se pohybovala kurátorsky i teoreticky v euroamerické kultuře. Prezентovat české umění v Asii pro mě znamenalo uvažovat jinak, pochopit tamější publikum a výtvarnou scénu. V kontextu Art Taipei jsem pak na místě zjistila, že můj výběr autorů a jejich děl byl správný – měli značnou pozornost publika.

Podle jakých kritérií jste vybírala vystavující umělce? Snažila jste se o konkrétní tematickou linku nebo určitý typ umění?

Jak už jsem naznačila, vybírala jsem na základě svých rešerší a popravdě jsem se zaměřila na „líbivá“ a srozumitelná díla, na třpytky, barvy a velikosti. Samozřejmě zlehčuji, na jménech vybraných umělkyní a umělců je jasné, že jde o ověřené hvězdy. Snažila jsem se o rozmanitost médií, ale největší plánovaný hit výstavy, objekt

Jana Kadlece, se nám do Tchaj-peje nepodařilo přepravit kvůli jeho monumentální velikosti.

Jaké reakce publika na české umění vás na Art Taipei nejvíce překvapily? Lišily se od reakcí, na které jste zvyklá v Evropě?

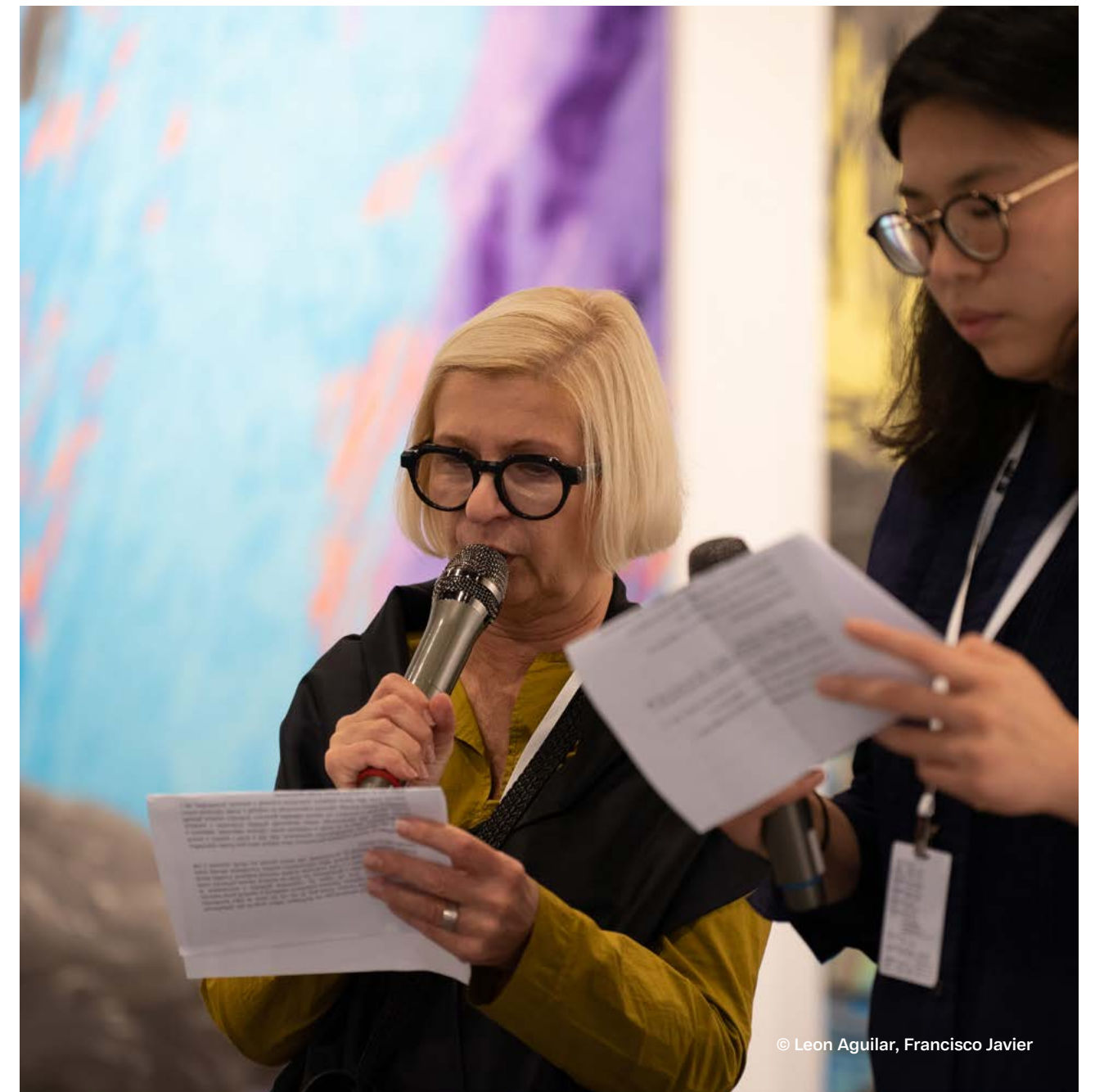
Vlastně mě nepřekvapily. Diváci reagovali na autora, kterého znali z tchajwanského trhu s uměním a spontánně obdivovali díla, která se jim líbila. Na veletrhy umění chodí lidé poučení, znalci, sběratelé a jejich zájem plyne z opravdového vztahu k umění. V Evropě bych samozřejmě znala třeba víc galeristů a kurátorů, na Art Taipei pro mě všechny kontakty byly exotické. Lidé tu byli velmi vstřícní a s mnoha jsme si aktivovali přátelství na sítích.

Vidíte v Art Taipei příležitost k navázání dlouhodobější spolupráce mezi českými a tchajwanskými umělci či institucemi?

Naše výstava byla jediná nekomerční akce na veletrhu, takže institucionální spolupráce by měla na jejím základě pokračovat prostřednictvím tamního Českého centra. Určitě to byl důležitý první krok, jak uvést české umění. Musí tudíž následovat i krok další.

Jaké jsou vaše další kurátorské plány? Můžeme se těšit na další zajímavé projekty v zahraničí nebo doma?

Momentálně už rok pracuji na výstavě Jana Kadlece *Sistine Chapel is Dead*, ale poměrně těžko pro ni hledáme výstavní prostor. Jde o mezinárodní projekt s širším multidisciplinárním kontextem, a tak doufám, že moje spolupráce s Českými centry by mohla pokračovat právě v této formě.

© Leon Aguilar, Francisco Javier

ÚSPĚŠNÉ UKONČENÍ ROKU ČESKÉ HUDBY: 400 AKCÍ PO SVĚTĚ

“YEAR OF”
“(CZECH)”
“MUSIC”
“2024”

Česká centra završila oslavy [Roku české hudby](#)! Během uplynulých dvanácti měsíců se v našich misích po celém světě uskutečnilo 400 akcí s tématem české hudby ve všech podobách a žánrech, od klasických koncertů, přes jazzová vystoupení až po elektronickou hudbu současnosti. Podívejte se na krátké [video](#) s ohlédnutím.

Ročník 2024 připomínal 200. výročí narození českého hudebního skladatele Bedřicha Smetany – tradičně i netradičně. Jedním z výrazných projektů z dílny Českých center se stalo [evropské turné hudebního tělesa STRO.MY Ensemble](#), které představilo 3 nové skladby Jany Věrošové, Mikuláše Tichého a Jiřího Trtíka inspirované právě tvorbou Bedřicha Smetany.

Středobodem zájmu zůstávala klasická hudba, která má ve světě nejlepší jméno. Naši snahou bylo prezentovat mladé hudební formace jako Kukal Quartet, Trio Incendio, Trio Vyšehrad, Alinde quintet nebo Trio Bohémo, případně i výjimečné sólisty, jakými jsou Matyáš Novák, Vilém Vlček i oblíbená mezzosopranistka [Bella Adamova](#). Česká centra se podílela i na propagaci a podpoře uvedení děl českých skladatelů a českého repertoáru prostřednictvím velkých zahraničních hudebních těles.

Velkou pozornost loni v prosinci vzbudila právě série vystoupení České filharmonie v New Yorku ve slavné Carnegie Hall, na které se podílela i Česká centra. Světovou metropoli na východním pobřeží USA nadchlo například

i vystoupení na pomezí elektroniky a klasické hudby uskupení Floex Ensemble přímo v Českém centru New York, kde se souborem vystoupil i robotický bubeník Josef.

V programech Českých center se čím dál větší oblibě těší jazzová hudba. I letos se Česká centra v zahraničí zapojila do několika uznávaných jazzových festivalů: Tbilisi Jazz Fest, Roma Jazz Fest, London Jazz Festival, jazzový festival Jarasum v Koreji, Soul Forest Jazz Festival apod. Ve spolupráci se SoundCzech připravila Česká centra v zahraničí: velkou českou přehlídku jazzové hudby [SPARK: Jazz from Czech](#) na Edinburgh Jazz and Blues Festivalu, nebo český den v rámci [Yokohama jazz Promenade](#). I v jazzové hudbě dostala prostor mladší generace českých jazzmenů jako Nikol Bóková Quartet, Bulatkin / Herák kvartet, Bára Zmeková, Nika apod.

Svoji cestu si do programu Českých center našla i moderní elektronická hudba. Jedna z originálních událostí se uskutečnila v budapeštském Domě hudby, kde na míru prostoru připravil hudebník Aid Kid sérii [Czech Spatial Audiovisual Mixtape CZ_AV](#). Mezi další zajímavá vystoupení patřil [koncert Olivera Torra](#) na madridském festivalu elektronické hudby L.E.V., nebo vystoupení [Badfocusu](#) na polském festivalu Inne Brzmienia.

Českých centrům velmi záleží na podpoře mladých talentů. Důkazem jsou i [koncerty pořádané ve spolupráci s Nadací Karla Komárka Family Foundation](#), kde společně pomáháme v mezinárodním etablování a získávání zkušeností mladým klavíristům.

ČESKÁ CENTRA
CZECH CENTRES

Festival Konvergence v Bratislavě, Bella Adamova a Škampovo kvarteto
© Peter Korček

Koncert Floex Ensemble v New Yorku
© Bruce CT Bybee

Letos se uskutečnil koncert Vivi Nguyen a Adama Znamirovského v nedaleké **Vídni** a zároveň se nám podařilo uskutečnit koncert v prestižní bruselské koncertní síni Flagey a mladí virtuosoové (Adam Znamirovský, Nora Lubbadová, Vivi Nguyen) absolvovali masterclass pod vedením renomovaných hudebníků na Královské konzervatoři v Bruselu. Naopak tři nadané belgické klavíristy mentorovali čeští hudebníci Ivo Kahánek a Jarmila Holcová.

Za zmínku stojí i práce Českého centra Kyjev, které ve válečném stavu dokázalo propagovat českou hudbu a to i navzdory nemožnosti výjezdu umělců do tohoto teritoria. V průběhu roku tu na několika koncertech zněla česká hudba v podání ukrajinských hudebních souborů – např. Má vlast Bedřicha Smetany v podání prezidentského orchestru a dirigenta V. Ploskina, nebo v rámci Kyjevského mezinárodního festivalu barokní hudby zazněla díla J. Myslivečka, J. K. Vaňhala a dalších.

Hudba v programu Českých center nejsou jen koncerty. V průběhu roku jsme uvedli nespočet akcí, kde českou hudbu propagujeme jinou formou – **výstavou**, seminářem nebo projekcí filmu s hudební tematikou. České centrum Londýn si debatou **Bedřich Smetana: Člověk, hudba a mýty** připomnělo osobnost zmíněného skladatele, a vídeňské odborné publikum mohlo dílo Bedřicha Smetany rozebírat v rámci symposia **Smetana International** ve Wiener Konzerthause. České centrum New York připravilo dvě významné výstavy – **České primadony v MET opeře**, přibližující české pěvkyně ve Spojených státech amerických, a výstavu fotografií **Alegro Forte – Faces of Czech Music** Štěpánky Stein a Vandy Mlejnské. Další velkou exhibici prezentovalo České centrum Paříž s názvem **zvuk jako výtvarné médium**. V řadě Českých center (Korea, Egypt, Belgie, Izrael) se představila výstava Národního muzea Slavní čeští skladatelé. Podcast **Faces of Czech music**, připravený společně s Radio Prague International, poslouchali zahraniční posluchači v měsíčních intervalech

postřehy vycházejících hvězd české hudby, které stojí za to na české scéně sledovat.

V posledních letech Česká centra zintenzivnila aktivitu na poli **rezidencí**, i ty se dařilo zasazovat do rámce Roku české hudby. Rok se započal rezidencí skladatele Jiřího Trtíka v Českém centru Varšava, kde psal operu i u příležitosti výročního kafkovského roku Kafkův dopis otci. Izraelská **tvůrčí rezidence Lucie Páchové** přinesla její nové dílo související se zvukem zohledňující různá témata vyplývající z místního kontextu. Hudebně výzkumná rezidence Petra Ference v Egyptě zase mapovala hudbu jednoho z průkopníků žánru elektroakustické a konkrétní hudby Halima El-Dabh (1921–2017). Rezidence s elektronickou hudbou absolvovala ve švédském Malmö **Petra Hermanová**. Vzniklá skladba pak byla následně premiérově uvedena na švédském mezinárodním festivalu Intonal.

Pro podporu šíření české hudby využívají Česká centra i osvědčený nástroj **odborných a novinářských cest**. Mezi nejvýraznější patřila letos cesta při příležitosti uvedení všech Smetanových oper na Smetanově Litomyšli, kde jsme ve spolupráci s CzechTourism hostili 9 novinářů z celého světa. Další dramaturgové a zahraniční hudební profesionálové se zúčastnili různých akcí po celém Česku, Prague Music Week (**Shlomo Cohen**, ISR), **Opera Nova** (Miguel Ángel Marín, ESP), **Smetanova Litomyšl** (Ichiro Fujimori, JAP), **Festival Khamoro** (Paco Suárez, ESP), **Pražské jaro** (Iliya Gramatikoff, BUL) a další.

Partnerem Českých center v realizaci Roku české hudby byli SoundCzech – Institut umění, Ministerstvo kultury ČR, Nadace Karel Komárek Family Foundation, Česká filharmonie, CzechTourism, Vážný zájem, Palác Akropolis.

Video – ohlédnutí za Rokem české hudby 2024

Děkujeme a těšíme se na další rok české hudby 2024!

Festival Inne Brzmienia v Lublině, Badfocus
© Magda Boruch

Výstava Venduly Chálankové Jak se žilo u Janáčků v Sofii
© Ivo Chupetlovski

Seminář Tomáše Jamníka v Káhiře
© Anna Zelíková

KURÁTOŘI ZE SVĚTA POZNÁVALI ČESKOU UMĚLECKOU SCÉNU

V rámci kurátorských cest, které tvoří významnou část programové agendy Českých center, jsou do Česka zváni oboroví profesionálové ze zahraničí. Česká centra jim zprostředkovávají setkání s předními osobnostmi české umělecké scény.

V uplynulém roce dorazilo 55 zahraničních kurátorů (33 v rámci individuálních výjezdů, 22 v rámci partnerské spolupráce) z celkem 20 zemí, např. Japonska, Tchaj-wanu, Vietnamu, Gruzie, Izraele, Belgie, Srbska, Maďarska, Polska, Španělska, Velké Británie a dalších. Šlo o odborníky z oblasti designu, soudobé i klasické hudby, divadla, tance, filmu a dalších oborů, kteří navštívili přední oborové přehlídky a festivaly v Česku, jako je Designblok, Pražské jaro, Dvořákova Praha, Smetanova Litomyšl,

Karlovarský filmový festival, Prague Art Week, festival Khamoro, Mouvo, Fotograf, Bread and Dance, MFDF Jihlava či Malá inventura.

Velký zájem byl především o Designblok, kam jsme vloni pozvali 11 hostů ze 7 zemí, mezi nimi Vuong Dao Hoanga (na snímku), vietnamského architekta a zakladatele největšího vietnamského portálu o designu a architektuře. Mezi našimi hosty byl také hudební skladatel a generální ředitel Ukrajinské národní filharmonie Mykhailo Shved, který přijal naše pozvání na festival Dvořákova Praha nebo Jesse Van Winden, kurátor a koordinátor belgické umělecké platformy Jubilee, jenž byl hlavním hostem setkání bruselské a pražské sítě alternativních uměleckých prostor s názvem Artist Run: Praha-Brusel.

ČESKÁ CENTRA
CZECH CENTRES

Art Grand Slam v Paříži

Mikroteatro v Bulharsku

ČESKÁ CENTRA PODPOŘILA 33 REZIDENCÍ V 15 ZEMÍCH

Česká centra v průběhu roku 2024 podpořila více než tři desítky rezidenčních pobytů v 15 zahraničních teritoriích pro bezmála 50 rezidentů v široké paletě oborů, témat i partnerství.

Nově strukturovaným projektem se stala pilotní celoroční spolupráce se servisní organizací Nová síť, díky níž a za podpory NPO se uskutečnilo 7 rezidencí tvůrčího i networkingového charakteru za oblast scénického umění v Bulharsku, Francii, Polsku, Řecku a Srbsku. V rámci rezidencí proběhlo i několik samostatných akcí pro místní veřejnost, která kvitovala tvůrčí přístupy českých umělců. Pokračovalo již trvajícím propojením s Institutem umění – Divadelním ústavem, jehož prostřednictvím byly podpořeny pobyty v Německu, Rumunsku, Velké Británii a ve Švédsku, přičemž se z velké části jednalo o nově navázaná partnerství, v případě Bukurešti pak o posun do sociálního tématu a ve švédském Malmö se rezidence uskutečňovala v rámci programu Roku české hudby. Mimořádný charakter měl pobyt vizuální umělkyně Veroniky Čechmánkové v Paříži, který probíhal ve spojitosti

s výstavou Art Grand Slam za koordinace platformy Sport in Art při příležitosti letních olympijských her. Dále jmenujme např. rezidenční spolupráce s Meetfactory, Pragovkou, Cenou Jindřicha Chalupceckého či JAMU za české prostředí, v zahraničí pak např. s ilustrátorským festivalem Baba Jaga v Římě, Domem spisovatelů v Tbilisi, rezidenčními domy Artport v Tel Avivu nebo Artist In Residence Munich. Specifický program krátkodobých rezidencí pak organizovalo České centrum Paříž.

V létě 2024 proběhlo v rámci projektu CYCLE UP! pět uměleckých rezidencí, z nichž tři se uskutečnily ve spolupráci s Českými centry – v Praze (MeetFactory), Berlíně (ZK/U) a Bratislavě (phoenix gallery). Vzniklé projekty se zaměřovaly na průsečíky mezi uměním, cyklistikou a udržitelnou uměleckou praxí.

Program rezidencí je systematicky rozvíjen a rozšiřován dle aktuálních možností a příležitostí. V roce 2025 bude podpora rezidenčních pobytů pokračovat, neboť se jedná o efektivní programový a propartnerský formát.

Živa Poppty Teatre v Řecku

OHLEDNUTÍ ZA FESTIVALEM MADE IN PRAGUE V LONDÝNĚ

V pořadí již 28. ročník festivalu Made in Prague Českého centra Londýn, proběhl v listopadu loňského roku a jak je jeho dobrým zvykem, představil v britské metropoli to nejlepší ze současné české kulturní scény. Programová linie letošního festivalu vzájemně propojila tři témata – Rok české hudby, odkaz na literární a kulturní přínos tvorby Franze Kafky a 35. výročí Sametové revoluce.

Festival odstartoval 30. října v jednom z největších center umění v Evropě – populárním Barbicanu, kde se na halloweenský večer rozezněly tóny z pera mladého českého skladatele Ondřeje Adámka v podání Londýnského symfonického orchestru. I přesto, že datum koncertu kolidovalo s oblíbeným svátkem, si neotřelou českou klasickou hudbu přišlo poslechnout na osmnáct set diváků. Byly to právě oslavy Roku české hudby, které v rámci festivalu letos nejvíce rezonovaly s britským publikem a dočkaly se tak nejen hojné návštěvnosti, ale také skvělých mediálních ohlasů. Již zmíněný zahajovací koncert obdržel čtyři hvězdičky od věhlasného deníku The Guardian, zatímco český houslový virtuóz Pavel Šporcl, jehož vyprodaný koncert v Queen Elizabeth Hall v doprovodu Anglického komorního orchestru na konci listopadu festival zakončil, byl hostem populárního hudebního pořadu In Tune na rádiu BBC Radio 3.

Mimo klasickou hudbu si díky Made in Prague festivalu přišli na své i příznivci jazzu. Excelentní klavíristka Nikol Bóková představila po boku svého kvarteta vlastní tvorbu ve známém londýnském klubu Crazy Coqs, zatímco matador české jazzové scény Emil Viklický pokřtil

londýnským koncertem nové album uvedené ve spolupráci s britskou vokalistkou Imogen Ryall.

A zatímco českou hudbu není v Británii třeba příliš představovat, filmový program soutěžil o diváky předních londýnských kin nejen skrze zajímavá témata, ale také výrazné hosty. Největším lákadlem k návštěvě kina bylo pro mnohé diváky beze sporu setkání s hercem Karlem Rodenem, který do Londýna přicestoval při příležitosti uvedení britské premiéry dramatu Tancuj Matyldo. Projekce filmu proběhla v kině Regent Street Cinema a ještě dlouho po zhlédnutí filmu a následné oficiální debatě přicházeli diváci za Karlem Rodenem i režisérem filmu Petrem Slavíkem do předsálí, aby se podělili o svoje dojmy z filmu, případně získali selfíčko. Z výběru kina pro projekci britské premiéry „Matyldy“ byli nadšení i samotní tvůrci filmu, jelikož kino Regent Street Cinema je ve filmovém průmyslu známé jako vůbec první místo – tehdy ještě divadlo, které v Británii promítlo hraný film (bylo to v roce 1896 a jednalo se o krátký film bratrů Lumièrových).

Toto významné místo bylo nicméně jen jedno z dvanácti skvělých předních londýnských kin, kulturních center a divadel, které díky spolupráci s Českým centrem v Londýně hostily 28. ročník festivalu Made in Prague a jeho více než jedenáct tisíc návštěvníků.

[Více o festivalu](#)

ČESKÁ CENTRA
CZECH CENTRES

© Mark Allan

© Jan Pavelka

© Jan Pavelka

© Sue Foll

© Jan Pavelka

© Marek Bero

© Jan Pavelka

ON-LINE PŘEDNÁŠKY O ČEŠTINĚ

Česká centra organizují popularizační přednášky našich předních bohemistů s cílem podporovat studium češtiny v zahraničí u širší i odborné veřejnosti. V současné době přednášky probíhají jak prezenčně na bohemistikách v zahraničí tak v online podobě skrze platformu Zoom s paralelním streamováním na Facebooku. Tato forma podporuje mezinárodní diskusi a interakci mezi bohemisty a lektory češtiny z různých zemí světa a výrazně přispívá k posílení komunity lidí, které nějakým způsobem spojuje právě český jazyk.

**On-line přednáška
o češtině**
**Frazeologie
v nářečích
českého jazyka**

V mluvené češtině užíváme někdy ustálená slovní spojení a frazémy automaticky a spontánně, protože jsou součástí pojmenovovacího procesu a odpovídají dané situaci, nebo jindy záměrně pro oživení komunikace. Ale většinou si neuvědomujeme, že frazeologické jednotky mohou mít také nespisovný, kolokviální, regionální nebo dokonce nářeční charakter.

[Záznam](#)

**On-line přednáška
o češtině**
**Stroj + člověk =
ideální překladatel**

Strojový překlad je „královskou disciplínou“ oboru zvaného počítačová lingvistika. Za svou historii prodělal několik zásadních technologických změn, ty nejviditelnější v roce 2014 (nástup hlubokého strojového učení a neuronových sítí), 2017 (vznik modelu Transformer) a 2022 (vznik velkých jazykových modelů). V přednášce se dozvíte, že velké jazykové modely, které dnes pro veřejnost představují zdánlivě jediný výdobytek oboru umělé inteligence, vlastně pocházejí ze strojového překladu. Ukážeme si také, jak se kvalita (strojového) překladu hodnotí a jak se pro další a další jazykové páry strojový překlad dostává na úroveň srovnatelnou s lidským překladem, i když stále dělá určité chyby.

[Záznam](#)

**ČESKÁ CENTRA
CZECH CENTRES**

MEDIÁLNÍ OHLASY V ČESKU

Stream: Z válečného zpravodaje se stal propagátor české kultury v Itálii. Krteček tu válí, říká

iDnes.cz: České centrum v Bělehradu. Prostor pro nezávislé divadlo i LGBT komunitu

Český rozhlas: Černý klenot pro České centrum v Paříži. Na nový klavír se složilo na 300 drobných dárců

České noviny: České hudební naděje se představí v Belgii. Vystoupí v prestižním koncertním sále Flagey.

nnmagazine.cz: České centrum v Berlíně uvádí kulturu v pohybu

Forbes: Rodenův úspěch v Londýně: ve slavném historickém kině uvedl Matyldu

Forbes: Šéfka Českých center: Máme obrovský potenciál a je v našem zájmu ho využít

Český rozhlas: Spousta věcí v mém životě jsou náhody, komentuje zásadní okamžiky své nomádky existence Tereza Porybná, nová ředitelka Českého centra New York

Seznam Zprávy: Šéfka Českého centra Tchaj-wan: Nejsme jen Kafka a Smetana. Máme co ukázat

ČT24: Svítící české vany upozorňují na zahuštěnost Londýna

Festival Made in Prague
© Jan Pavelka

Czech Centre London
Vitrínka Gallery & Bouda Gallery

identita

the story of Czech
graphic design

Thanks to our partners:
Jarmila and Pavel Baudišovi
Bakala Foundation
PPF Foundation
Lanik
Jiří Polidar
Embassy of the Czech
Republic in London

VÝBĚR Z ÚNOROVÝCH AKCÍ

TOKIO

9. 2. 2025

Den dětské onkologie – prezentace projektu MŮJ NOVÝ ŽIVOT 2025

České centrum Tokio už tradičně vystavuje v Sogo Yokohama fotografie z projektu MŮJ NOVÝ ŽIVOT. Výstava proběhne v rámci akce zaměřené na zvýšení povědomí o onkologických onemocněních u dětí.

[Více informací](#)

BRUSEL

13. 2. – 16. 2. 2025

Světelná instalace Sacred Enlightenment na Bright festivalu v Bruselu

Mnohá známá i méně známá místa belgické metropole rozzáří rozmanité světelné kompozice. Mezi nimi vynikne i česká účast. Na loňskou úspěšnou prezentaci českých multimediálních architektů Jana Macháta a Michala Oklešťka naváže světelná a zvuková instalace „Sacred Enlightenment“ v bruselském Muzeu umění & historie. Tento jedinečný objekt od Lunchmeat Studio a kreativního ředitele značky Václava Mlynáře byl vytvořen z ručně vyrobených svítidel Flare od české značky BOMMA.

[Více informací](#)

NEW YORK

13. 2. – 1. 5. 2025

Embracing Flux II

Nová výstava ultra-současného umění ze střední a východní Evropy, které přináší nový pohled na růst a odrůst současného umění v mezinárodním prostředí. Embracing Flux II přivádí nové umělce, jejichž práce odráží osobní i veřejnou sféru a nabízí nový pohled na náš vztah ke spotřebě, přírodě a lidským vztahům. Fragmentace digitálního světa se mísí s analogovým.

[Více informací](#)

VÍDEŇ

19. 2. – 28. 2. 2025

Festival evropského filmu EUNIC Austria 2025

EUNIC Austria, síť národních kulturních institutů a velvyslanectví Evropské unie, pořádá Evropský filmový festival, který se bude konat podruhé v roce 2025 za účasti 18 členských a partnerských zemí ve vídeňském kině Stadtkino im Künstlerhaus. Promítané filmy v kině Stadtkino im Künstlerhaus se zaměřují na evropské hodnoty – rozmanitost, inkluzi a lidská práva.

[Více informací](#)

KYJEV

21. 2. – 23. 3. 2025

Výstava Petrykivka – duše Ukrajiny v Kutné Hoře

České centrum Kyjev zve na výstavu ukrajinské umělkyně Halyny Nazarenko ve Spolkovém domě v Kutné Hoře. Vesnice Petrykivka je známá díky stejnojmennému druhu lidového malířství – petrykivské malbě či petrykivce. Ta se dříve používala pro výzdobu budov, hudebních nástrojů, předmětů každodenního života.

[Více informací](#)

LONDÝN

28. 2. – 30. 6. 2025

Identita – příběh českého grafického designu

Návštěvníci výstavy se prostřednictvím originálů i reprodukcí seznámí s nejvýraznějšími díly českého grafického designu a jejich tvůrci, díky fundovaným textům pochopí širší kulturně-historický a politický kontext jejich vzniku a zjistí, jakou moc má grafický design při ovlivňování společnosti a naopak.

[Více informací](#)

**Podrobný přehled akcí
naleznete na našich webových
stránkách [zde](#).**

Vernisáž výstavy Více než jen placatý papír
v Českém centru Paříž
© Anna Kaletová

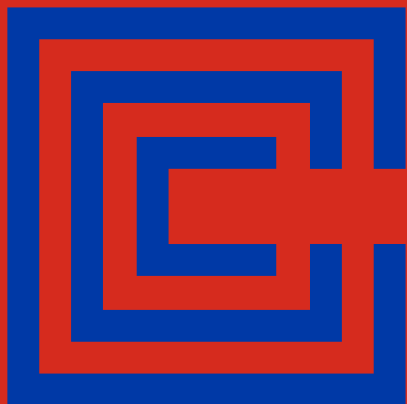
Roma Jazz Festival 2024: Nikol Bókova Quartet „Expedition“
© České centrum Řím

Výstava ELEMENTE – pohled Adama Štěcha
na architektonické detaily
© Zita Maršíková

Klavírní koncert Matyáše Nováka v Českém centru Bukurešť
© Gabi Cozma

Česká centra jsou kulturním institutem zřízeným Ministerstvem zahraničních věcí ČR. Jejich hlavním posláním je šíření a podpora dobrého jména Česka a posilování kulturních vztahů mezi zeměmi. V současnosti působí ve 26 zahraničních destinacích na 4 kontinentech.

Obory působnosti: výtvarné umění, architektura, literatura, design a móda, film, hudba, divadlo a tanec, věda, výzkum a inovace, kurzy češtiny, podpora obchodní a regionální zahraniční spolupráce

Redakce: Oddělení marketingu a interní komunikace Českých center

Kontakt: komunikace@czechcentres.cz / www.czechcentres.cz/kontakt

Pokud již nechcete dostávat newsletter Českých center, odhlaste se [zde](#). Děkujeme.

ČESKÁ CENTRA
CZECH CENTRES

www.czechcentres.cz
[#CzechCultureWorldwide](#)
FB [Ceskacentra](#) / IG [Ceskacentra](#) / X [Ceska_centra](#)